

cere conatus est; ut unius linguæ character, ad arbitrium variorum seculorum variatus, legi posset: id ipse in tot linguis præstitit; effecitque, ut, libri per exigui subsidio, Europæ, Asiæ, Africaque linguæ legi queant pene omnes.

Jam quod *Versiones Orationis Dominicæ* attinet: ipsum vides *Mullerum* in vestibulo libri nominare omnes; qui ante ipsum easdem collegerant. Sed plerisque, quæ fuerant jam ab aliis editæ, accedere hic ejus opera literæ ac characteres, quibus more gentium singularum linguæ illæ scribi solent. Nam quod ipse in præfatione illam additionem *Barnimo Hagio*, nescio cui, tribuit. (id quod fecit etiam cum sub nomine *Thoma Lud. Kenii Solquella-Marchici* easdem versiones, Berolini cl. lcc. LXXX, ederet) quem & in inscriptione Auctarii hic nominatum videmus: hoc nihil est; atque ipse Mullerus sub hoc nomine, incertum qua de causa, latere voluit. Quem etiam ea, quæ in notis ad Orationis Dominicæ versionem Sinicam, editam seorsim omnium primam, promiserat: hic præstitisse magna ex parte videmus. Tanti vero hæc versionum variarum collectio facta est ubique: ut non solum ob raritatem pretio insigni plerumque emta fuerit a curiosis; sed & in Anglia bis jam sit recusa quanquam, dissimulato *Mulleri* nomine. E quibus posterior editio, quod audio, lucem intra biennium proximum vidit. Quin etiam editor ille Anglus, (quod a Viro quodam eradite, natione Gallo, admonitus scribo) joculari prorsus errore editionem suam auxit. Nam quum Mullerus p. 17. post versionem *Biscainam* mentionem quoque fecisset *Berrensis*; atque id fecisset, sine dubio visa, vel audita, neque intellecta satis inscriptione, qua novi fœderis Codex sumtibus Reginae JOHANNÆ ALBRETIAE HENRICI IV. matris Vasconice prodierat, appellatus *Testament Berri* i. e. *Testamentum Novum* (Nam *Berri* lingua veteri Vasconum sive Biscaina *novum* est) liber perrarus: primo impetu abreptus, hic novam sibi linguam aut dialectum invenire visus est. At editor ille Anglus, hoc errore nequaquam animadverso, ut rem dilucidius scilicet traderet, e *Berrensi* nobis etiam novam quandam *Bituricensem* confinxit. Major autem est harum versionum usus: quam censei vulgo forte solet. Nam dum veluti in compendio linguarum plerarumque omnium sistitur specimen: facultas eruditis datur, non solum de harum omnium judicandi inter se affinitate; verum etiam de gentium ipsarum conjiciendi cognatione ac migrationibus. Neque sine causa adeo optare nobis videmur: ut & dialectorum, quæ reliquæ sunt, Tataricarum præcipue per Asiam, atque
etiam